ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ТАТАРСКО-ЕЛТАНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ЧИСТОПОЛЬСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

422975, Республика Татарстан,
Чистопольский район,
с.Татарский Елтан, ул.Хамзина, 50

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАР ЯЛТАНЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422975, Татарстан Республикасы,
Чистай районы, Татар Ялтаны авылы,
Хамзин ур., 50

тел. 884342 3-47-33, e-mail: Telt.Ctp@tatar.ru

Постановление | Карар

2025 елның 27 марты | №8

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү һәм Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл җирлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген алып бару өчен уңайлы икътисадый мохит булдыру максатларында, Чистай шәһәр прокурорының 2025 елның 17 мартындагы 02-08-03/2023-209052 номерлы федераль законнарны бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл җирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны авыл җирлегендә яшәүчеләр күпләп җыелган урыннарда игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

Татар Ялтаны авыл җирлеге
башлыгы Р.Р. Гарифуллин

Чистай муниципаль районының
Татар Ялтаны авыл җирлеге
Башкарма комитетының
2025 елның 27 мартындагы
8 номерлы карарына кушымта

«2025-2028 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ТАТАР ЯЛТАНЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНДӘ КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ» ПРОГРАММАСЫ

2025 ел

Эчтәлек

Программа паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар аларны хәл итү юллары
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтиҗәләрен тасвирлау, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү»
паспорты программасы

<table>
<tr><td>Программаның исеме</td><td>«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программасы (алга таба - Программа)</td></tr>
<tr><td>Программа әзерләү өчен нигез</td><td>«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон; «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы</td></tr>
<tr><td>Программаны эшләүче</td><td>Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлеге башкарма комитеты</td></tr>
<tr><td>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары</td><td>Программаны финанслауның гомуми күләме җирле бюджет акчалары исәбеннән 2 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:
(мең сумнарда)
<table>
<tr><td>Ел</td><td>Җирле бюджет чаралары</td></tr>
<tr><td>2025</td><td>2</td></tr>
<tr><td>2026</td><td>2</td></tr>
<tr><td>2027</td><td>2</td></tr>
<tr><td>2028</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Барлыгы</td><td>8</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Программаның максаты</td><td>Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук җирлекнең социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру</td></tr>
</table>

Программаның бурычлары	1. Җирлектә кече хуҗалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын консультация белән тәэмин итү сыйфатын арттыру; 4. Эшкуарлык эшчәнлегенә икътисадый актив халыкны җәлеп итү.
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2025-2028 еллар
Программаны башкаручылар	Чистай муниципаль районының кече, урта эшкуарлык субъектлары һәм үзмәшгульләр, Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтиҗәләре	Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2028 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм индивидуаль эшкуарлар җитештерә торган продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнешенең еллык үсешен саклап калу; - Чистай муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлык субъектлары (шул исәптән үз-үзләрен тәэмин итүчеләр) санының еллык үсешен саклап калу; - барлык предприятиеләрнең уртача исемлек санында кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләрдә хезмәткәрләрнең (тышкы бергә эшләүчеләрдән башка) уртача исемлек саны өлешен арттыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәтү; - кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа эш урыннары (яңа теркәлгән индивидуаль эшкуарларны да кертеп) булдыру; Шул ук вакытта Программа чараларын үтәү кече һәм урта эшкуарлык инфраструктурасының уңышлы эшләве, кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә товар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) җитештерү күләмнәрен арттыру, шулай ук аларның эшчәнлегеннән салым керүне авыл җирлеге бюджетына арттыру өчен шартлар тудыруны күздә тота.

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлтелгән проблемалар хәл итү юллары

2024 елда Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә 10 кече һәм урта предприятие (2024 елга караганда ___ күбрәк), 4 шәхси эшмәкәр (2024 елга караганда ___ күбрәк), ___ үзмәшгуль граждан (2024 елга караганда ___ күбрәк) үз эшчәнлекләрен алып барды.

1 нче таблица

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә эшкуарлык өлкәсе үсешенең төп тенденцияләре

Күрсәткеч	2022 ел	2023 ел	2024 ел
Эшкуарлыкның икътисадый актив субъектлары саны:			
кече һәм урта предприятиеләр, бер.			
шәхси эшмәкәрләр - барлыгы, бер.			
үзмәшгульләр, бер.			

2 нче таблица

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Үлчәү берәмлеге	факттагы әһәмияте
		2024 елның 1 гыйнварына
Кече эшкуарлыкның икътисадый актив субъектлары барлыгы исәпкә алынган	берәмлек	

шулардан икътисадый эшчәнлек төрләре буенча: авыл хуҗалыгы, аучылык һәм урман хуҗалыгы	берәмлек	
Балык тоту, балык үрчетү	берәмлек	
Файдалы казылмалар чыгару	берәмле	
Эшкәртү производстволары	берәмле	
Электр энергиясен, газны һәм суны	берәмле	
Төзелеш	берәмле	
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт	берәмле	
Кунакханә һәм рестораннар	берәмле	
Транспорт һәм элемтә	берәмле	-
Финанс эшчәнлеге	берәмле	-
Күчемсез милек, аренда һәм хезмәтләр	берәмле	-
Дәүләт идарәсе һәм хәрби	берәмле	-
Мәгариф	берәмле	-
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	берәмле	-
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	берәмле	-
Йорт хуҗалыгын алып бару буенча	берәмле	-
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	берәмле	-
Башкалар	берәмле	-

Төп күрсәткечләргә анализ районда кече һәм урта эшкуарлык өлкәсен үстерүнең уңай динамикасы турында сөйли.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм чараларының зур исемлеге гамәлгә ашырыла:

- җиһазларның лизинг системасына ярдәм итү һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларының чыгымнарын субсидияләү,

- икътисадый эшчәнлекнең төрле төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән микрозаймнар бирү;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары һәм үз эшен ачарга планлаштыручы затлар өчен консультацияләр бирү системасы эшли, шулай ук күп санда мәгариф проектлары һәм тренинглар;

- кооперацияне, шәхси ярдәмче хуҗалыкларны, яшь фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары һәм эшкуарлыкка ярдәм итүнең башка рәвешләре гамәлгә ашырыла;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары продукциясен сату буенча чаралар, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, өйрәтү чаралары, шулай ук күргәзмә-ярминкә чаралары үткәрелә;

- ярдәмнең башка чаралары.

Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм үз бизнесыңны популярлаштыру буенча актив кампания кысаларында (аның максаты-җитештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле

кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү) түбәндәгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мәгълүмат Чистай муниципаль районының рәсми порталында урнаштырылды, шулай ук даими нигездә эшкуарлык эшчәнлеген алып баруның аерым мәсьәләләренә багышланган һәм күрсәтелгән өлкәдә актуаль мәсьәләләр буенча фикер алышуга, шулай ук аны алга таба үстерүнең уртак чараларын эшләүгә юнәлдерелгән киңәшмәләр, конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» утырышлары уздырылды.

Даими рәвештә кызыксынган оешмалар белән берлектә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына кече һәм урта эшкуарлыкка дәүләт ярдәменең гамәлдәге чаралары, үз-үзен эш белән тәэмин итүчеләр, шулай ук эшкуарлык өлкәсендәге законнар үзгәрешләре турында мәгълүмат бирүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрелде.

2. Программаның көтелгән төп нәтиҗәләре, максаты, бурычлары, тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү һәм үстерү өлкәсендә эшнең юнәлеше эшкуарлык субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен уңайлы климат булдыруга, эшкуарлыкны үстерүнең төп чикләүләренең йогынтысын киметүгә юнәлтелгән һәм Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл җирлеген үстерүнең стратегик максатлары, бурычлары һәм өстенлекләре системасына эшкуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен билгеләүгә нигезләнгән.

Шул максаттан чыгып, уртача сроклы перспективага социаль-икътисадый үсешнең төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Җирлектә эшкуарлыкны үстерүне тоткарлаучы төп проблемалар булып, алар сораштырулар мәгълүматларына һәм эшкуарлык бергәлеген анкеталаштыруга нигезләнә:

- кадрлар дефициты;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәҗәсе;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәҗәсе;
- җирнең һәм күчемсез милекнең һәркем файдалана алырлык булуы;
- энергетика инфраструктурасының һәркем файдалана алырлык булуы;
- яңа җиһазлар алу белән проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук аның районның социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Җирлектә кече хуҗалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын консультация белән тәэмин итү сыйфатын арттыру;
4. Эшкуарлык эшчәнлегенә икътисадый актив халыкны җәлеп итү.

Программаның төп чаралары Программаның максатларыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылды.

Шул ук вакытта һәр бурычны хәл итү кысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган.

Программаның төп чараларына характеристика

Гомумән алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын 2 төп юнәлешкә бүләргә мөмкин:

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәтү чаралары;
2. Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чаралар.

Эшмәкәрләргә консультация ярдәме күрсәтү юнәлешләре кысаларында түбәндәге чаралар каралачак:

- республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү;

Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чаралар:

- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары буенча анкета үткәрү һәм аларны хәл итү юллары;

- эшкуарлыкка ярдәмнең гамәлдәге программалары буенча законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру, шул исәптән яшьләр бергәлеге арасында да.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чаралар исемлеге Программага кушымтада бирелгән.

Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2025 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырыла.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлеге башкарма комитеты гамәлгә ашыра:

- Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торуны оештыра;
- Программа чаралары, максатчан индикаторлар һәм Программаның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре исемлеген әзерли һәм төгәлләштерә.

Программаны гамәлгә ашырганда Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлеге башкарма комитеты чараларны үтәүчеләр белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын үтәүчеләр программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәгән өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- эчке һәм тышкы базарларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлыкка сәләтен арттырырга;
- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләр куллануны киңәйтергә;
- эшкуарлык эшчәнлеге белән кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлекле активлыгын үстерергә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итә торган механизмнарны камилләштерергә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати-консультация ярдәмен камилләштерү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә җәлеп итәргә.

5. Программаны финанслау

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына методик, консультация-мәгълүмати ярдәм күрсәтү, шулай ук ярдәмнең финанс, мәгълүмати һәм башка рәвешләрен алу механизмнары турында мәгълүмат бирү максатында җирле бюджет акчалары исәбеннән түбәндәге чаралар финанслана:

(мең сумнарда)

Чараның исеме	Чаралар күләме			
	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 Ел
Кече һәм (яисә) урта эшкуарлык субъектлары өчен методик ярдәмлекләр, мәгълүмат буклетлары, брошюралар, плакатлар, белешмәлекләр эшләү	2	2	2	2

Кушымта

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программасы нәтиҗәләрен бәяләүнең максатлары һәм индикаторлары»

…алар атамасы	Бурычка туры килү	Программаны башкаручылар	Төп чараларны башкару вакыты	Ахыргы нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	
					202… ел…
…семе: кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формала… булярак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин иту… социаль-икътисадый үстерү бурычларын хәл итүгә аның кертемен арттыру					
…ка һәм федераль …ар акчаларыннан …леккә ярдәм итү …малары буенча … ярдәме күрсәтү һәм …лүмат бирү	3	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны, бер.	3…
…шкуарлыкны үстерү …рына аларны хәл итү …на анкета бирү	4	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән анкеталар саны, берәмлекләр	2…
… урта эшкуарлык …ы өчен законнарны …әм үстерүгә бәйле …кукый мәсьәләләр …й ук гамәлдәге ярдәм …малары буенча …әр һәм семинарлар …дпринимательства	1	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән семинарлар саны, берәмлекләр	1…
…шкуарлыгы өлкәсенә …ү буенча яшьләр …ге белән эшләү	2	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән чаралар саны, бер.	2…

ысә) урта субъектлары өчен дәмлекләр, буклетлары, р, плакатлар, кләр эшләү	1	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән чаралар саны, бер.	1